

Klimatkontrakt 2030

Mellan Gävle och myndigheterna
Energimyndigheten, Formas,
Naturvårdsverket, Tillväxtverket, Trafikverket,
Vinnova samt Viable Cities.
Version 2025/2026

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Klimatneutrala Gävle 2030.....	3
1. Klimatkontrakt 2030.....	3
2. Syftet med Klimatkontrakt 2030	4
3. Gemensamt åtagande och partnerskap.....	5
3.1. Governance - fortsatt utveckling av styrning, ledning och policy.....	5
3.2. Klimatanalys och klimatberäkningar som grund för strategisk klimatstyrning	5
3.3. Finansiering av insatser och utveckling av nya finansieringsmodeller	5
4. Parter	6
5. Kommunens åtaganden	6
5.1. Klimatmål 2030.....	6
5.2. Klimatfärdplan 2030	8
5.3. Klimatinvesteringsplan 2030	9
5.4. Åtaganden med andra kommuner inom Klimatneutrala städer 2030	11
6. Myndigheternas gemensamma åtaganden	12
6.1. Policyutveckling för accelererad lokal omställning.....	13
6.2. Samordnande insatser kring finansiering	13
6.3. Verka för svenskt deltagande i europeiska initiativ.....	13
7. Viable Cities åtagande.....	14
7.1. Mobilisering och lärande för snabbare klimatomställning.....	14
7.2. Förstärkt samordning för ett ständigt vassare Klimatkontrakt 2030.....	14
7.3. Medverka till gränslös kraftsamling för klimatet – inom EU och utanför.....	15
7.4. Stöd till förändringskommunikation för snabbare klimatomställning.....	16
Bilaga 1. Länkar till relevanta dokument.....	16
Bilaga 2. Omställningskartan.....	17

Klimatneutrala Gävle 2030

1. Klimatkontrakt 2030

Klimatfrågan är vår tids största utmaning, med effekter på både lokal och global nivå. Dess genomgripande inverkan på vårt samhälle hotar livsvillkor och livskvalitet för nuvarande och framtida generationer. Den kräver att vi rustar våra samhällen för att såväl hantera effekterna av som motverka klimatförändringarna. Detta förutsätter i sin tur att vi utvecklar nya sätt att arbeta och samarbeta på som går över olika delar och mellan olika nivåer av samhället.

Missionen *Klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser* innebär att städer ska nå noll nettoutsläpp av växthusgaser med bibehållen eller ökad livskvalitet för invånarna. För att uppfylla detta behöver alla aktörer i samhället minska sin klimatpåverkan. Det förutsätter i sin tur arbete för rättvis omställning och medborgarnas deltagande, liksom för att stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft genom klimatomställningen.

Arbetet med missionen är en del av ett större globalt åtagande. Det ligger i linje med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i FN:s Agenda 2030, som också utgör en central utgångspunkt för många svenska städers klimat- och hållbarhetsarbete. Agenda 2030 kan ses som en genomförandeplan för Parisavtalet, vars kärna är åtaganden för klimatomställning.

Missionen är också i linje med nationella och europeiska mål. Den stödjer Sveriges miljömål och det klimatpolitiska ramverket med målet om att nå nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2045, liksom EU:s målsättning om klimatneutralitet senast 2050 och EU:s mission om 100 klimatneutrala och smarta städer till 2030.

De svenska städer som deltar i detta arbete gör det inte ensamma. De är del av en växande global rörelse där städer i hela Europa och världen mobiliserar för att gemensamt accelerera klimatomställningen.

Klimatkontrakt 2030 är vårt gemensamma verktyg för att uppnå denna mission. Det är ett långsiktigt partnerskap mellan kommuner och staten. Svenska kommuner och samhällen mobiliserar i partnerskap på alla nivåer för snabbare omställning till klimatneutralitet och hållbarhet i Sverige, Europa och världen.

Parterna i Klimatkontrakt 2030 åtar sig att vara föregångare för en bredare och rättvis omställning genom att utveckla en mer ändamålsenlig samhällsstyrning med samverkan mellan aktörer på olika nivåer och i olika samhällssektorer. Gemensamt åstadkommer signerade parter därmed en mobilisering från lokal till internationell nivå och ett systemskifte i riktning mot helhetstänkande och mer nätverksbaserad styrning och ledning.

I arbetet med Klimatkontrakt 2030 version 2025/26 deltar 48 kommuner – en kraftig ökning från de 23 som signerade kontraktet förra året. Bland dessa finns 10 nya pionjärstäder och 15 tvillingar som del av processen. Tillsammans driver vi en bredare och mer kraftfull mobilisering för klimatneutralitet. I syfte att förstärka sättet som vi tar tillvara kraften i att agera som många, innehåller också version 2025/26 gemensamma åtaganden mellan kommuner. Dessa åtaganden kompletterar det övergripande åtagande som alla signatärer av kontraktet i likhet med tidigare år gör.

2. Syftet med Klimatkontrakt 2030

Syftet med Klimatkontrakt 2030 är att påskynda städernas klimatomställning enligt Agenda 2030 och den uppsatta missionen, samtidigt som det förbättrar livskvaliteten för städernas invånare och stärker Sveriges konkurrenskraft inom klimatområdet. Att skriva under Klimatkontraktet innebär att anta en högre ambition för hållbar stadsutveckling än vad det nationella klimatpolitiska ramverket anger. Denna höga ambition förverkligas genom årliga steg för att främja hållbar stadsutveckling med fokus på rättvis klimatomställning, motståndskraft och social hållbarhet, för att skapa ett gott liv för alla inom planetens gränser.

Arbetet med klimatneutrala och hållbara städer 2030 innebär att signerande parter tillsammans samlar många krafter i samhället för att påskynda omställningen. Processen för Klimatkontrakt 2030 är en katalysator för nya samarbeten mellan kommuner och myndigheter, och stärker förutsättningarna för samverkan med näringsliv, akademi, forskningsinstitut, civilsamhällets organisationer samt invånare. Den binder samman olika nivåer inom samhällssystemet genom samverkan och partnerskap från lokal till global nivå.

Klimatkontrakt 2030 integreras i kommunernas och myndigheternas ordinarie arbete. Det fungerar som samlande dokument och process för städers mål, strategier, färdplaner och finansiering, samt identifierar gap i omställningen till klimatneutrala och hållbara städer med livskvalitet i fokus. Klimatkontraktet kan användas i olika sammanhang såsom:

- Överenskommelser med lokala aktörer, exempelvis i lokala klimatkontrakt.
- Dialoger med andra kommuner och på regional nivå; i regionala utvecklingsstrategier (RUS) och regionala tillväxtmedel.
- Underlag för kommunala initiativ med nationell finansiering från Formas, Energimyndigheten, Vinnova, Tillväxtverket, Trafikverket och Naturvårdsverket.
- Europeisk finansiering från Horizon Europe, ERUF, European Urban Initiative, URBACT med flera.
- Kommunens internationella kontakter och strategi i samverkan med näringsliv, akademi och civilsamhälle.

Sammantaget ger Klimatkontrakt 2030 Sverige och svenska städer goda förutsättningar att vara internationella föregångare i städers klimatomställning.

3. Gemensamt åtagande och partnerskap

Klimatkontrakt 2030 vilar på ett gemensamt åtagande och partnerskap mellan kommuner, myndigheter och Viable Cities, med målet att nå klimatneutrala och hållbara städer senast 2030. Detta innebär att alla parter aktivt bidrar till att utveckla och pröva nya sätt att styra, leda och samverka – med aktörer på alla nivåer i samhället.

Att tillsammans lära och innovera, samt hitta nya former för att göra, dela och skala, är en grundläggande princip för allt arbete i programmet. Det stärker också parternas roll som motorer och innovationsnav för omställningen. Viktiga forum för detta är mötesplatser och initiativ som Transition Lab Forum, Klimatfrukostar och Glo och sno. Alla signerande aktörer åtar sig därför att bidra och samskapa på dessa.

Som en del av det gemensamma åtagandet har parterna identifierat tre centrala utvecklingsprocesser. Dessa processer är gemensamma för samtliga signerande parter och uttrycks gemensamt här i kontraktets inledning, för att sedan konkretiseras i varje parts eget arbete och förstärkas genom de nya gemensamma åtagandena mellan kommunerna i syfte att tydliggöra lokala prioriteringar, ansvar och genomförandekraft.

3.1. Governance - fortsatt utveckling av styrning, ledning och policy

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla och förstärka kopplingen till aktörernas ordinarie verksamhets- och budgetprocesser, samt att integrera strategier och processer för digitalisering, social hållbarhet och klimatanpassning med omställningsarbetet. En central del är att analysera och verka för att hindrande regleringar och styrmodeller åtgärdas, samt att möjligheter till policy som kan accelerera omställningsarbetet utvecklas. För att klimatomställningen ska vara hållbar ur ett bredare perspektiv eftersträvar parterna insatser som skapar såväl miljömässig, social som ekonomisk nytta samt bidrar till en ökad robusthet och motståndskraft i samhället. Eftersom allas medverkan behövs för att uppfylla missionen är arbetet med den lokala omställningsarenan centralt för gemensam utveckling och lärande.

3.2. Klimatanalys och klimatberäkningar som grund för strategisk klimatstyrning

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla tillgången på och insamling av data samt strukturer, metoder och kompetens för klimatanalys och klimatberäkningar. Detta innefattar identifiering av good practice för klimatberäkningar till grund för styrning och ledning av klimatomställningsarbetet.

3.3. Finansiering av insatser och utveckling av nya finansieringsmodeller

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla strukturerna för finansiering av omställningen till klimatneutrala och hållbara städer. Detta innefattar utveckling av klimatinvesteringsplaner för den lokala omställningen, inklusive former för hur olika finansieringskällor från offentliga aktörer på olika förvaltningsnivåer, privata aktörer i näringsliv och civilsamhälle samt europeiska initiativ kan kombineras för att påskynda nödvändiga investeringar. Frågan om hållbar offentlig upphandling för lokal omställning är central och inkluderad i detta.

4. Parter

Parter i Klimatkontrakt 2030 är:

- Gävle kommun.
- Myndigheterna: Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Naturvårdsverket, Statens Energimyndighet (Energimyndigheten), Tillväxtverket, Trafikverket och Verket för innovationssystem (Vinnova).
- Strategiska innovationsprogrammet Viable Cities¹.

5. Kommunens åtaganden

Gävle kommun väljer att ingå i partnerskapet kring Klimatneutrala städer 2030 därför att Gävle har beslutat att vara en klimatneutral kommun till 2030 vilket inte kommer vara möjligt utan gemensam mobilisering av städer. Även om utsläppen härleds till städer är det vårt beroende av rådande produktionssystem för energi, material och varor som ger upphov till våra utsläpp, många gånger utanför de territoriella gränserna. Det gör oss beroende av både internationell och svensk policyutveckling som i större utsträckning kan påverka produktionssystemet. Så kallad flernivåstyrning där kommuner, regioner och nationer drar åt samma håll i policyutvecklingen är således avgörande där en mobilisering av städer är viktig för att kunna påverka policyutvecklingen både nationellt och internationellt.

Kommunernas handlingsutrymme är därmed inte ringa, kraftfulla åtgärder kan genomföras lokalt, inte minst för att öka andelen hållbart resande, kravställning vid utbyggnad av staden, frivilliga samarbeten med stadens aktörer och stimulera marknaden genom ambitiösa upphandlingskrav på hållbarhet. Där är Viable Cities en viktig arena för Gävle för att kunna accelerera omställningen inom dessa områden. Best practice, externa medel och det årliga klimatkontraktet skapar förutsättningar för det.

5.1. Klimatmål 2030

Gävle antog ett mål om att vara klimatneutrala 2035 år 2020 i det miljöstrategiska programmet 2.0. Gävle kommun ska vara en hållbar kommun ur såväl socialt, ekologiskt som ekonomiskt perspektiv. Gävle ska minska sina verksamheters och Gävlebornas ekologiska fotavtryck för att inte tära på jordens ändliga resurser. Gävle ändrade 2023 sitt mål för klimatneutralitet från 2035 till 2030 för att vara i linje med Viable Cities och Net Zero Cities. För dem konsumtionsbaserade utsläppen, d.v.s. utsläpp som Gävle kommun ger upphov till genom vår konsumtion från medborgare, offentlighet och företag var de än sker i världen, gäller fortfarande mållåret 2035. Dessa mål återfinns i det Miljöstrategiska programmet 2.0 från

¹ Viable Cities är ett strategiskt innovationsprogram som finansieras av Energimyndigheten, Vinnova och Formas. Programmet har en löptid från 2017 till 2030 och har cirka 130 medlemmar, Världorganisation är KTH.

2020. Under 2025 har inga nya mål tagits. Målinriktningen för området klimatneutral kommun är följande:

- **Gävle som geografisk plats är en klimatneutral kommun**, där upptaget av växthusgaser är lika eller större än utsläppen.
- **Cykel, gång och kollektivtrafik är de vanligaste trafikslagen och Gävle ska vara en av Sveriges bästa cykelstäder.** De transporter som sker med motordrivna fordon är eldrivna eller drivs med förnybara drivmedel samt smarta mobilitetslösningar som tex bilpool.
- **Energin som används kommer från förnybara källor** och är till stor del närproducerad. De som bor och verkar i Gävle hushåller med den energi som används oavsett om det gäller el, värme eller energianvändning för transporter och produktion.
- **Allt byggande i Gävle kommun nyttjar hållbara material och skapar förutsättningar för boende och verksamhetsutövare att leva miljömässigt hållbart** samt i byggnadsprojekt inom kommunen väljs material utifrån livscykelanalys. Förutsättningar för boende och verksamhetsutövare att leva miljömässigt hållbart skapas för att minimera vatten- och energianvändning, skapa optimal återvinning samt bidra till hållbart resande med mera.
- **En betydande andel av livsmedlen är närproducerade, växtbaserade och "härodlade"** och konsumtionen är till största delen växtbaserad.
- **Samhället utgår från cirkulär resurshantering** och är optimerat för effektivt återbruk av alla slag av resurser.

Gävles basår för klimatmålen är 2020, då var utsläppen 274 kt. Till 2030 ska dessa minska med 80% vilket motsvarar 218 kt. Den nationella prognosen från klimatpolitiska rådet i Panorama pekar på att utsläppen kan minska med motsvarande 154 kt till 2030 i Gävle. Det betyder att det finns ett utsläppsgap på 64 kt. År 2023 var utsläppen 256 kt i Gävle, en minskning med 0,6% jämfört med föregående år, vilket tyder på att vi inte är i linje med den utveckling som krävs på närmare 16% per år.

Scope 1: 1954,2 ton. Gävle har som mål att de interna utsläppen från transporter och arbetsmaskiner skulle var 0 år 2025. Målet uppnåddes inte helt under 2024 och insatser görs för att bilarna ska tankas rätt under 2025.

Scope 2: 8839,16 marknadsbaserad: 5490,98 Utsläppen kommer ifrån energibolaget, hamnen och fastighets- och bostadsbolagen. Utöver att kommunens mål även gäller för bolagen så deltar de i Gävle klimatavtal och har tagit fram handlingsplaner för att minska sina utsläpp i det sammanhanget.

Scope 3: Data finns för livsmedel, möbelpolen och datorer/telefoner. Mål finns för att alla upphandlade transporttjänster och arbetsmaskiner ska vara noll 2025. Data saknas dock på detta och krav ställs inte konsekvent. Kommunen behöver i ett första steg alltid efterfråga EPD:er och utveckla sitt kravställningsarbete.

5.2. Klimatfärdplan 2030

Strategiska prioriteringar för klimatarbetet:

Under 2025 tas en ny handlingsplan och styrmodell fram för klimat med syfte att skapa tydligare prioriteringar och styrning i organisationen. De prioriterade områdena är **transporter, energi, konsumtion, hållbar stadsplanering, bygg- och anläggning och kompensation**. Särskilt fokus kommer att läggas på klimatneutral kommunkoncern eftersom det är där kommunen har störst rådighet. Den största utmaningen ligger i att få in klimatdata, ställa krav och följa upp på scope 3 utsläppen där det idag saknas ett övergripande strukturellt arbete. Särskilt fokus kommer ligga på att minska utsläppen från upphandlade transporter och arbetsmaskiner där kommunen har ett mål om att de ska vara fossilfria redan 2025. Ett arbete kommer också startas upp kring cirkulär textilhantering.

Transporter står för runt 60% av utsläppen och är en fortsatt prioriterat område där vi sätter en struktur för det interna arbetet genom omställningsteamet för att hantera kommunens rådighet över transporter i det geografiska området. Gävle klimatavtal driver fokusområdet transporter där fokus ligger på tunga transporter och pendlingsresor. Inom ramen för Gävles pilotprojekt inom Net Zero Cities kommer en CERO analys genomföras med ett antal större arbetsgivare i början på 2026 där kommunen är en av arbetsgivarna. Projektet undersöker också vilken utbyggnad av laddinfrastruktur som behövs för tunga transporter utifrån logistikföretagens körmönster.

Under 2026 kommer ett medborgarråd att genomföras med fokus på transporter som ska leverera medborgarnas syn på hur transportsektorn ska ställa om. Syftet med medborgarrådet är att skapa både inkludering i klimatomställningen och bidra till normförändring som kan skapa acceptans för kraftigare åtgärder för att minska trafikvolymerna.

Under 2025 har Gävle startat upp fokusområdet industrins leverantörskedjor. Tillsammans med de större industriföretagen i Gävle-Sandviken organiseras workshops med syfte att utbilda underleverantörerna till dessa större bolag i hur de kan leva upp till nya hållbarhetskrav och behålla sin affär.

Eftersom kommunen troligtvis inte kommer nå klimatmålen till 2030 behövs en utredning göras kring kolsänkor för att identifiera vilka viktiga kolsänkor kommunen har och var potentialen är som störst för att skapa nya. Detta bör koordineras med biologisk mångfald och klimatanpassning eftersom dessa tre områden ofta överlappar varandra och vi kan uppnå multipla nyttor. På den tekniska sidan utreds potentialen för BCCS på ett av kraftvärmeverket av Gävle energi.

Sandviken såg det inte som möjligt att ingå något gemensamt åtagande i år då de saknar en handlingsplan för sin klimat-och energistrategi. En avstämning har dock skett kring vilka

områden vi skulle vilja samarbeta kring när möjligheten uppstår. I ett första skede vill vi få till mer konkret kunskapsutbyte mellan kommunerna.

5.3. Klimatinvesteringsplan 2030

Genomförandet av klimatfärdplanen får ekonomiska konsekvenser, såväl i form av (om-)riktning av finansiering för löpande drift som investeringsbehov. När dessa konsekvenser ställs mot befintlig finansierings- och investeringskapacitet kan behovet av ytterligare investeringsmedel för omställningen, inklusive genomförandet av färdplanen, identifieras.

Gävle befinner sig i ett utmanande ekonomiskt läge där det inte finns mycket medel att fördela i dagsläget. Dock behöver behoven för klimatomställningen synliggöras bättre för att en prioritering som leder mot våra mål ska kunna göras. Vi behöver framgent fortsätta analysera det verkliga behovet av investeringar som behövs för att nå målen, där är vi inte än. Mycket handlar också om styrning, arbetskultur och kunskap, det är inte bara en fråga om ekonomi att nå målen.

Gävle tog fram en klimatinvesteringsplan 2024 inom ramen för Net Zero Cities. I den processen blev det tydligt att det är klimatutsläppen från kommunens ordinarie investeringar som står för de stora utsläppen och att det främst är utsläppen från dessa som behöver minimeras. För kommunens egna utsläpp handlar det alltså inte om att genomföra stora investeringar utan om en eventuell merkostnad eller besparing för att göra klimatsmarta val vid investeringar eller upphandlingar.

Gävles klimatinvesteringsplan visar att kapitalbehovet är som störst i de kommunala bolagen. Det handlar om bland annat investeringar i el infrastruktur, BCCS, säsongslagring av värme och byggmaterial med låg klimatpåverkan. Merkostnaden för den typen av byggmaterial, särskilt betong och stål med låg påverkan, kan vara svår att räkna hem. Byggtakten i Gävle har dock mattats av nästan helt pga. av konjunkturen och låg befolkningstillväxt, vilket också bidrar till att utsläppen minskar från denna sektor. Men ett investeringsgap finns som vi inte löst i dagsläget eftersom det är svårt att trycka ut merkostnaden på allmännyttans kunder. Uppskattningsvis motsvarar kostnadsökningen 20%.

BCCS anläggningen som utreds kan "ta bort" ca 1 miljon ton CO₂/år från atmosfären. Projektet utvecklas av Gävle energi tillsammans med industrin. Inget investeringsbeslut finns idag och anläggningen kan tidigast vara i drift 2035 enligt energibolagets uppskattningar. Kapitalbehovet är inte kommunicerat av kommersiella skäl men att anläggningen skulle kunna byggas utan bidrag är osannolikt.

Gävles ordinarie verksamhets- och budgetprocess styr begränsat mot de övergripande målen i de tre strategiska programmen. En anledning har varit bristande metoder att synliggöra andra värden än ekonomiska i beslutsunderlagen. Det är ett omfattande och komplicerat arbete att utveckla befintliga processer/modeller att styra mot målen. klimataspekter måste komma in mycket tidigt i beslutsprocesserna för att den slutgiltiga investeringen ska ha ett så lågt

klimatavtryck som möjligt. Gävle har utvecklat klimatkrav i utbyggnadsplan av staden, i markanvisningar, i riktlinjer för exploateringsprojekt och göra klimatberäkningar i tidiga skeden i utveckling av stadsdelar. Dessa behöver nu testas på olika projekt, bland annat har kommunen för första gången ställt klimatkrav vid försäljning av verksamhetsmark. Men mer arbete återstår att klimatsäkra hela kedjan från planeringsskede till färdigställt projekt.

5.4. Åtaganden med andra kommuner inom Klimatneutrala städer 2030

För att påskynda omställningen till en klimatneutral och hållbar framtid – genom skalning, lärande och kraften av att agera tillsammans – väljer Gävle kommun att ingå i följande gemensamma åtaganden tillsammans med andra kommuner i satsningen Klimatneutrala städer 2030.

Åtagande 1 - Vi åtar oss att ta nästa steg i att **bygga upp/förstärka styrning och ledning** som möjliggör systemförändrande klimatomställning och effektivt resursutnyttjande genom att:

- Säkerställa förankring av klimatomställningsarbetet på ledningsnivå i politik, förvaltning och bolag.
- Utveckla vår datainsamling och analysera hur våra klimatmål påverkar samtliga kommunövergripande mål

Åtagande 2 - Vi åtar oss att fördjupa och samordna vårt arbete med **datainsamling, klimatanalyser och klimatberäkningar** för att stärka vår förmåga att styra och följa upp klimatomställningen – och bidra till en gemensam nationell kapacitet genom att:

- Säkerställa politiskt och organisatoriskt stöd för att införa klimatanalyser och klimatberäkningar som ett beslutsstöd i centrala processer (t.ex. budget, planering, upphandling, investering).
- Kartlägga nuvarande arbetssätt inklusive digitala verktyg för klimatanalyser och klimatberäkningar i våra kommuner och identifiera behov av gemensam metodutveckling.

Åtagande 3 - Vi åtar oss att **förstärka vårt arbete med att finansiera klimatomställningen** genom att rikta om resurser, bygga gemensamma investeringsportföljer och påverka normer för klimatinvesteringar genom att:

- Ta fram en gemensam åtgärdsportfölj där klimatnytta, ekonomisk bärkraft och samhällsnytta vägs in i prioriteringar.
- Införa klimatbedömningar av investeringar i kommunens budgetprocess

Gävle kommun kommer vidare att prioritera följande gemensamma åtaganden:

Åtagande 7. **Vi åtar oss att arbeta med kompletterande och kompenserande åtgärder** som bidrar till att minska klimatpåverkan, utöver direkta utsläppsminskningar, exempelvis genom att binda kol i marken via förbättrad jordhälsa och hållbar markanvändning genom att:

- Bygga upp kompetens inom relevanta delar av kommunkoncernen kring kompletterande och kompenserande åtgärder, exempelvis avseende hur dessa länkas till strategier och processer för upphandling, markanvändning och exploatering.

Åtagande 10. **Vi åtar oss att samordna och förstärka vår klimatkommunikation** – för att stödja omställningsarbetet internt och externt och bidra till normförändring genom att:

- Kartlägga kommunens interna och externa kommunikation kopplat till klimat och hållbar utveckling.

Utöver dessa gemensamma åtaganden mellan kommunerna, ser vi i Gävle kommun ett behov av att fördjupa samarbetet mellan kommunerna inom ett antal tematiska områden. Dessa insatser kopplar till vår färdplan och bidrar både till lokala klimatmål och till missionens övergripande riktning.

Vi välkomnar möjligheten att tillsammans med andra kommuner samverka inom följande prioriterade områden, i syfte att identifiera gemensamma utmaningar, lösningar och skalbara arbetssätt:

- Cirkuläritet och resurseffektivitet internt:
Cirkulär textihantering

6. Myndigheternas gemensamma åtaganden

Genom detta kontrakt åtar sig myndigheterna att samverka sinsemellan och vara en aktiv samtalspartner i det lokala arbetet i de medverkande städerna samt med Viable Cities inom ramen för Klimatkontrakt 2030.

Syftet med myndigheternas åtagande är att bidra till att stärka städernas omställningsförmåga och underlätta implementering och uppskalning av hållbara lösningar som också bidrar till ökad livskvalitet, nu och i framtiden.

Myndigheterna som är parter i Klimatkontrakt 2030 utvecklar löpande samordningen kring sina insatser inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning för att skapa bättre framförhållning samt utveckla formerna för dialog med, och samlad information till, städerna.

Åtagandet innebär vidare att utveckla arbetssätt som identifierar synergier och främjar myndigheternas förmåga till kollektivt och kontinuerligt lärande med fokus på lokal och

regional hållbar omställning. Det omfattar myndigheternas medverkan i Transition Labs och på andra samverkansarenor som Viable Cities faciliterar.

Myndigheterna avser att genomföra insatser i enlighet med principerna i kapitel 3, och i enlighet med myndigheternas tre gemensamma åtaganden enligt nedan. I detta utvecklingsarbete utgör Rådet för levande städer ett viktigt ramverk och strategiskt forum för en bred myndighetssamverkan, där insatserna på operativ nivå initieras av:

- åtagandena i Klimatkontrakt 2030
- det nationella kunskapsstödet med namnet Svensk modell för hållbar urban utveckling inom ramen för EU:s regionala utvecklingsfond
- andra identifierade områden och regeringsuppdrag.

6.1. Policyutveckling för accelererad lokal omställning

Tillsammans med kommunerna arbetar myndigheterna för att identifiera och bidra till utvecklingen mot mer ändamålsenliga styrmedel för hållbar stadsutveckling och klimatomställning. Syftet är också att öka förståelse och kunskap om befintliga regelverk och hur dessa kan användas för att arbeta för omställning. Arbetet ska fortsätta långsiktigt och bygga på en proaktiv dialog och ömsesidigt lärande.

6.2. Samordnande insatser kring finansiering

Myndigheterna åtar sig att underlätta för kommuner att erhålla finansiellt stöd genom att koordinera insatser, tillhandahålla ändamålsenlig information och skapa en samlad bild av finansieringsmöjligheter, uppdrag och satsningar som rör klimatneutrala städer. Insatserna inkluderar även att tillsammans utforska behov och utveckla nya typer av insatsformer för städers omställning.

6.3. Verka för svenskt deltagande i europeiska initiativ

Myndigheterna är aktiva deltagare i flera olika europeiska sammanhang kring utvecklingen av hållbara städer och samhällen. Detta inkluderar att bidra till utformningen av utlysningar och aktiviteter inom initiativen, bland annat utifrån dialog med städerna i Klimatkontrakt 2030. Vidare ingår att informera om möjligheter till finansiering och samarbeten på europeisk nivå samt att stödja de städer som ansluter sig till EU:s Cities Mission om 100 klimatneutrala städer 2030 och det europeiska partnerskapet Driving Urban Transition.

7. Viable Cities åtagande

Det strategiska Innovationsprogrammet Viable Cities åtar sig att, tillsammans med ett stort antal aktörer, skapa bättre förutsättningar att radikalt snabba på omställningen till klimatneutrala städer år 2030. Programmets åtagande ligger i linje med Sveriges klimatmål och Parisavtalet.

Programmet strävar efter att vara ledande i att stödja den lokala klimatomställningen på nationell, europeisk och global nivå, med missionen som yttersta syfte och mål.

Det innebär i klartext att programmet tar på sig att – lyhört och framåtblickande – främja gemensamt lärande och gynna konkret handling som gör stor skillnad.

Inom ramen för Viable Cities som strategiskt innovationsprogram prioriteras följande:

7.1. Mobilisering och lärande för snabbare klimatomställning

Viable Cities stärker sin roll som drivande aktör och samlande kraft i ekosystemet kring missionen för **lärande, innovation, genomförande och spridning** på flera sätt:

- **Stöd till kommuner:** Viable Cities tillhandahåller kompetensnätverk, processtöd och verktyg som hjälper kommuner och deras omställningsarenor att genomföra och följa upp en portfölj av innovativa åtgärder.
- **Gemensamt lärande:** Programmet arrangerar årliga mötesplatser för kommuner och aktörer, där de kan dela erfarenheter, bygga relationer och sprida lösningar. Det driver också aktiviteter för att accelerera lärande och implementering inom specifika teman.
- **Synliggöra framsteg:** Genom att lyfta fram konkreta resultat och verkningsfulla åtgärder stärks både mandat och handlingskraft, och kommuner får stöd i att prioritera åtgärder som gör skillnad.

Klimatförändringarna är globala, och klimatomställningen sker på alla nivåer, från förändrade resvanor i kvarteret till internationellt klimatarbete för hela planeten. För att nå missionen om klimatneutrala städer behöver initiativ och organisationer på alla nivåer med liknande målbild arbeta tillsammans. Viable Cities åtar sig att agera intermediär och öka det ömsesidiga utbytet med och emellan ett stort antal aktörer på nationell, regional och internationell nivå för att förstärka kraften av många.

Klimatförändringarna är en av flera sammankopplade kriser som i högre grad kräver integrerade strategier och lösningar från den lokala till den internationella nivån. Viable Cities åtar sig att stödja och utveckla ett koordinerat arbete och lärande kring klimatneutralitet, klimatanpassning och beredskap.

7.2. Förstärkt samordning för ett ständigt vassare Klimatkontrakt 2030

Viable Cities åtar sig att, genom den samordningsfunktion som är integrerad i programkontoret, hålla samman och driva arbetet med Klimatkontrakt 2030 i nära samverkan med myndigheter, kommuner och andra relevanta aktörer. Ett särskilt fokus framåt ligger på att stödja och facilitera de gemensamma åtagandena mellan städer – ett kraftfullt verktyg för att strukturera, konkretisera och skala upp lösningar i omställningen.

I takt med den ökande mobiliseringen för klimatomställning på lokal, nationell och internationell nivå fungerar Klimatkontrakt 2030 som ett nav för samverkan och systemförändring. Genom samordningsfunktionen ska Viable Cities bidra till skarpare

åtaganden, effektiv implementering och ökad uppskalning av insatser som påvisat effekt i att accelerera klimatomställningen.

Viable Cities förstärker arbetet med uppföljning av det lokala omställningsarbetet. Det sker i samverkan med andra aktörer på nationell och regional nivå och med arbetet som sker på europeisk nivå inom EUs mission om klimatneutrala städer (exempelvis NetZeroCities).

Programmet förstärker också arbetet med klimatberäkningar och klimatanalys för att hjälpa städerna att mäta och jämföra utsläpp av växthusgaser samt att få framdrift i processerna för governance. Detta utvecklingsarbete strävar också efter att påvisa multipla nyttor av klimatinnsatser samt öka förståelsen av socioekonomiska och beteendemässiga skillnader och möjligheter att agera tillsammans med, och involvera, olika grupper av medborgare. Detta ska möjliggöra en mer kraftfull styrning av portföljer av åtgärder både hos enskilda städer och i hela mobiliseringen kring missionen.

7.3. Medverka till gränslös kraftsamling för klimatet – inom EU och utanför

Viable Cities är en aktiv medspelare i stödstrukturerna för EU:s mission om klimatneutrala städer 2030 – såväl i plattformen för genomförande av missionen, NetZeroCities, som i CapaCITIES, som syftar till att bygga nationella plattformar likt Viable Cities i fler länder.

Viable Cities verkar också i det europeiska partnerskapet Driving Urban Transitions (DUT) och deltar i diskussionen på EU-nivå om närmare samverkan och synergier med syster-missionen om klimatanpassning (Adaptation to Climate Change), samt med satsningen New European Bauhaus.

Utanför EU driver och verkar Viable Cities för att stärka globala allianser, organisationer och sammanhang för klimatneutrala städer genom insatser kring exempelvis aggregerad köpkraft i städer, systemdemonstratorer och en fond för klimatomställning. Bland mer prioriterade samarbeten kan nämnas UN-Habitat, World Economic Forum, Global Environment Facility, C40 Cities, Global Covenant of Mayors, Urban Transitions Mission, Cities Climate Finance Leadership Alliance, World Resources Institute samt stora konferenser som World Urban Forum, Innovate4Cities och COP. För dessa sammanhang är Viable Cities roll som koordinator för Sveriges medverkan i klimatsamarbetet CHAMP (The Coalition for High Ambition Multilevel Partnerships) central, liksom Viable Cities koordinerande av Team Sweden Smart Cities.

Programmets internationella arbete ska gynna portföljerna av insatser och de lokala omställningsresorna i svenska städer, stärka flernivåstyrning mellan lokal, nationell och internationell nivå samt sprida svenska lärdomar för att bidra till att accelerera klimatomställningen från det lokala till det globala.

7.4. Stöd till förändringskommunikation för snabbare klimatomställning

Kommunikation är ett strategiskt verktyg för att bygga en kraftfull rörelse framåt bland många aktörer. Viable Cities åtar sig att stödja städernas nyttjande av detta verktyg på flera sätt: genom att driva och underhålla en arena för kommunikationssamverkan mellan städer, stärka kommunikationens roll i arbetet med klimatomställning lokalt, nationellt och internationellt

samt genom att sprida erfarenheter och goda exempel från svenska och internationella städer. Det kan ske genom att samskapa och erbjuda verktyg och metoder som stärker städernas förmåga att kommunicera om klimatomställning på ett effektivt sätt, genom att underlätta samordnade kommunikationsinsatser som lyfter både lokala initiativ och det nationella arbetet mot klimatneutralitet 2030, samt genom att främja partnerskap mellan kommuner, myndigheter, civilsamhälle och andra aktörer. Allt för att bidra till att kommunikationen når ut, engagerar och mobiliserar för missionen om Klimatneutrala städer till 2030, med ett gott liv för alla inom planetens gränser.

Bilaga 1. Länkar till relevanta dokument

Här lägger ni in länkar till de mest relevanta dokumenten i relation till Klimatkontrakt 2030 för [Stadsköping].

Exempel

LÄNKAR TILL RELEVANTA DOKUMENT	
Klimatkontrakt 2030 Umeå ver 2020	Umeås lokala miljömål 2020 (2020)
Klimatkontrakt 2030 Umeå ver 2021	Strategisk plan för Umeå kommun 2016-2028 (2016)
Klimatkontrakt 2030 Umeå ver 2022	Översiktsplan för Umeå kommun (2018)
Klimatkontrakt 2030 Umeå ver 2023	

Bilaga 2. Omställningskartan

Omställningskartan är en visuell vägledning för städernas omställning till klimatneutralitet. Kartan bygger på lärdomar från bland annat från Viable Cities och har utvecklats inom NetZeroCities för att stödja ett transformativt arbetssätt. Kartan vägleder städer utifrån deras unika startpunkt, mål och lokala förutsättningar.

En central del i kartan är att skapa en omställningsarena som samlar ett ekosystem aktörer från offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället för att tillsammans med dessa samskapa och genomföra en portfölj av åtgärder. Arbetet inom omställningsarenan är iterativt och lärande, vilket innebär att, nya aktörer tillkommer efterhand, strategier och planer justeras och förbättras kontinuerligt.

Genom att testa, reflektera och successivt integrera effektiva lösningar och arbetssätt kan dessa formas till att bli det nya normala. Ett centralt verktyg i den långsiktiga omställningsprocessen är Klimatkontrakt 2030, som därför i kartan löper längs hela processen.

Klimatkontraktet tydliggör åtaganden, handlingsplaner och investeringsplaner som revideras steg för steg. Genom klimatkontraktet förbinder sig alla parter att stegvis stärka sitt engagemang och samarbeta över sektorsgränser för att påskynda klimatomställningen. Omställningskartan visar på att arbetet över tid förstärker städernas förmåga att nå klimatneutralitet.

